

KOČEVSKI SLOVENEK

Izhaja vsakega 5., 15. in 25. dne v mesecu; če je na takt dan praznik, dan prej. — Pos. števil. 150 din.; letna naročnina 30 din., v zamejstvu 60 din. — Poštno-ček. rač. št. 17.785. Oglasi po ceniku. — Izdaja konz. lista, čigar predst. je Karel Škulj, župnik v Dol. vasi pri Ribnici. — Urednik Fran Radešček, Kočevje. — Tiska tiskarna J. Pavliček, Kočevje.

Pozdravljeni naš prevzvišeni nadpastir, knez in škof!

V očetovski ljubezni in z božjo oblastjo je poslal Kristus svoje apostole in njihove naslednike k vsem narodom. Z isto ljubeznijo, s katero je Bog poslal svojega edinorojenega Sina kot Odrešenika na grešno zemljo, prihaja k svoji čredi na Kočevsko prevzvišeni nadpastir, knez in škof, da se zveličajo vse duše. V Jezusovem imenu prihaja Prevzvišeni med nas po Gospodovih besedah: „Kdor vas sprejme, mene sprejme. Kdor pa vas ne sprejme, zapustite tisto hišo in otresite prah s svojih nog.“

In tisti, ki prihaja v imenu Gospodovem, prinaša mir in blagoslov božji. Zakaj Jezus je rekel: „Kd pa stopate v hišo, pozdravite in recite: Mir tej hiši! Če je hiša tega vredna, bo vaš mir prišel nanjo; če pa tega ni vredna, preide mir nazaj na vas.“

Na vsem svetu in v vseh stoletjih so bili škofje pospeševalci miru. In tisti nebeški mir, ki ga vsi želimo in vsi po njem hrepenimo, je v nas samih. Ta mir je v naši vesti! In ta mir si moramo priboriti s pomočjo Sv. Duha, ki nam ga prinaša prevzvišeni naš knez in škof kot delavec zakramenta sv. birne, po kateri so že ti najmanjši potrjeni za vojščake Kristusove.

Če hočemo torej mir, moramo biti pripravljene na boj v obrambo proti skušnjavam greha in da zatremo v sebi zlo greha. Ves svet je vprav danes ogromna vojašnica in orožarnica. Le malo pa je tistih, ki jih oborožuje ljubezen do Boga in do bližnjega. Hudič in njegovo seme sovraštvo, sovraštvo proti bližnjemu, sovraštvo proti Bogu vodi svet v nepomirljivo klanje.

Če se je za mir treba boriti, se je treba boriti v prvi vrsti proti sovraštvu. Sovraštvo med narodi pa vzbuja poganški

nacionalizem. Strast sebičnosti, grešna želja po nadvladi številčno in kulturno slabjših narodov, zemljelačnost in gospostvalnost spravlja svet v nemir in obup!

Samo pravična ljubezen do svojega jezika, do svojega naroda in do države, v kateri živimo, ki nas varuje in brani, samo taka ljubezen je domoljubna in pravična. Grešna pa je domovinska ljubezen, ki sega krivično v tuja območja, ki nedolžne otroke raznaroduje, ki narodno in versko odpadništvo proslavlja za čednost in krepost, ki celo svojim sodeželanom drugega jezika odreka pravico, ki jim gre po naravnih, božjih in državnih zakonih.

Mir nam prinaša na Kočevsko naš prevzvišeni nadpastir, mir Kristusov v kraljestvu Kristusovem! V tem imenu pozdravljamo verni kočevski Slovenci visokega cerkvenega kneza in škofa!

Kočevski Slovenci želimo in hrepenimo po tem miru! Težko pričakujemo tistega srečnega trenutka, ko nam bo mogoče v vseh cerkvah na Kočevskem vsako nedeljo in praznik slišati božjo besedo v svojem jeziku. Željno hrepenimo po pravičnosti, da slovenski obrednik pride do polne veljave tudi na Kočevskem, ko gre za slovenske cerkvene prireditve in pobožnosti in pri delitvah sv. zakramentov in zakramentalov. Kopravimo po duhovnikih, ki bodo razumeli slovensko besedo in slovenskega duha. Kdaj bomo dočakali tisti srečni čas, ko se bo s prižniti na Kočevskem vernikom oznanjala pravičnost, ko se bodo v matične knjige Slovenci vpisovali s slovenskim pravopisom, ko se bodo staršem dajali resnični podatki o narodnosti njihovih prednikov, ko se bo odpadnikom odločno povedalo, da je po resnici in pravici narod-

nost njihovih otrok slovenska, četudi se starši po odpadu morda celo prisiljeno čutijo za Nemce!

Prevzvišeni knez in škof, ki je po svojem rojstvu iz tužne Koroške, pač najbolje vé, koliko trpe zaradi svoje narodnosti naši rojaki v mejah sosedne države! Zato pravično čuti in razume težki položaj prebivalstva v narodnostno mešanih krajih. Pravim in resničnim Nemcem je treba dati vse pripomočke za versko življenje in zveličanje njihovih duš v njihovem jeziku v tisti meri, ki se daje našim rojakom na Koroškem! Nikoli in v nobenem primeru pa ne sme zaradi te velikodušne pravičnosti trpeti slovensko prebivalstvo na Kočevskem!

Velika je slovenska potrpežljivost in strpnost! In v tej svoji potrpežljivosti in strpnosti hočemo svojim sodeželanom drugega jezika ponuditi kot kristjani svojo roko v spravo in pomirjenje, dokler nam to dopuščata naša narodna čast in ponos!

Mir, toda mir Kristusov v kraljestvu Kristusovem, nikakor pa ne mir pod škornjem sirovega poganškega nacionalizma!

Prevzvišeni! V vsej svoji sinovski vdanosti Vas pozdravljamo kočevski Slovenci na teh žgočih tleh! Radujemo se Vašega prihoda iz vsega našega vernega srca, radujemo se tembolj, ker prihajate med nas v imenu Gospodovem, prinašajoč nam njegov mir in njegov sveti blagoslov!

Potrdite nas vse v Kristusove vojščake, mi pa pojdemo za Vami za zveličanje svojih duš in za slavo Kristusovega imena in za zmago njegove svete katoliške Cerkve!

Dobrodošli! Blagoslovljeni, ki prihajate v imenu Gospodovem!

Družina, narod, država!

Prva država na svetu je bila iz družine. Poslej si sploh ne moremo misliti nobenega trajnega občestva, ki ne bi imelo družine za svoj temelj. Najlepše in najpomembnejše pa se izraža tako skupnostno, občestveno življenje v starih slovanskih zadrukah ali mirih. Tu je prišla do polnega življenja in izživljanja družina. Pomen zadruge je bil toliko večji, kolikor več družin je imela v svojem okrilju. Bog ne zadene, da bi se kdo tedaj predrznil omejevaty število rojstev in s tem izpodkopavati temelj in moč zadruge, t. j. družino!

Iz tega naravnega občestva, ki ni umetna pravna tvorba, so zakoni narave izhodišče za vsa občestva. Le-ti se po božjih zakonih dopolnjujejo in uravnavajo, ne da bi bila ovirana narava v svojih bitnih dogajanjih. Tudi pri primitivnih narodih so neka npravstvena načela po božjem navdihu, ki družine ohranjajo zdrave in številne.

Družini pa je najtrdnjša vez ljubezen. Po ljubezni, ki spaja dvoje src, se ustvarja družina. Otroci iščejo v svoji nebolgljenosti varstva v okrilju družine, pri materi in očetu, prav tako kakor piščeta pod kokljo. Toplota družinske sreče ogreva vse ude družine, da se drug na drugega naslanjajo, drug ob drugem rastejo in se drug ob drugem izobražujejo in pripravljajo na življenje, pa tudi drug za drugega žrtvujejo svoje

moči, svojo udobnost, svoje najdražje — življenje. En sam nasineh trpeče matere razvedri skrbi polno očetovo čelo, da tudi žena pozabi na svoje trpkosti ob jasnini moževega ljubečega pogleda. In srečna roditelja ne štejeta glav svoje družine, ampak le še število rojstev, ki pomnožujejo toploto družinske skupnosti.

V takih družinah je le ena volja, le en Bog, le en jezik, le ena skupnost, le ena ljubezen!

In take družine ne poznajo stapljanja z drugimi družinami, one so in hočejo biti v svojem področju svoje, avtonomne, popolnoma samobitne. In te svoje pravice ljubosumno branijo in ohranjajo.

Toda družina ob družini ustvarja po življenjskih nujnostih nadaljnja občestva, ki se prepletajo z neštevilnimi vezmi vere, jezika, izobrazbe, obrambe, gospodarstva, sosedstva in krvnega in idejnega sorodstva.

Kakor se ne more spreminjati pripadnost k družini, prav tako se ne more menjavati narodnost. Prav pravi „Koroški Slovenec“: Narodnost ni nikak fabrikat, ki se svobodno kupuje in odklanja. Poznamo tovarne, ki izdelujejo n. pr. cikorijo ali sladkor. Da bi pa kaka tovarna prodajala narodnost in to celo še zastoj, take tovarne pa ni. Družina, ki drži na svojo čast, ki ji je sveta dediščina prednikov, bo vzgajala svoje člene v svojem jeziku, in ne bo vpletala v svojo narodnost tujega jezika in z njim miselnost, ki je sovražna družinski narodnosti.

Narod ni društvo, kjer je člen, kdor hoče, in ga upravlja odbor, ki danes je, jutri ne več. Naroda nihče ni ustanovil in mu nihče ne predpisuje pravil. Narod je kakor družina iz naravnih danosti po božjih zakonih se razvijajoča skupnost.

In narod ni prav nič drugega kakor velika družina družin, ki jo veže v skupnost ljubezen. In če družina ljubosumno brani in ohranja svoje, kako naj bi narod mogel odreči se svoji samobitnosti, svoji avtonomiji, svoji volji in svojemu razvoju v svojem področju! Kako bi mogel narod dopustiti, da se vtopi v kakem drugem narodu, dokler je živ in trden v svoji ljubezni do svojcev! Kako naj narod, ki je družina, mirno gleda, da se udje te velike družine izneverjajo svojemu rojstvu, svojemu pokolenju, jeziku in veri!

Mati, ki ljubi svojega otroka, se spoprime tudi z levjim žrelom, s tveganjem svojega življenja, da reši svojo kri in ji ohrani življenje. Narod, ki je prav za prav ena sama, velika, medsebojna ljubezen vseh njegovih pripadnikov, je zgrajen na žrtvah prednikov in svojo prihodnost gradi na požrtvovalnosti in na pripravljenosti za žrtve svojih sinov in hčera.

Narodu je bitno izrazilo skupnosti jezik njegovega ljudstva. Če odmre jezik, odmre tudi narod in njegovo vzvišeno poslanstvo družine družin v človeški družbi. Zato se noben narod ne odpove svojemu jeziku prostovoljno, in ni je sile na svetu, ki bi mu

mogla odvzeti njegovo govorico, dokler je v njem še kaj domoljubne ljubezni.

In vprav na domoljubni ljubezni temelji tudi vsa pravna ureditev države. Ni pa prave domoljubne ljubezni, če se pojma narod in država ne dopolnjujeta vsak na svojem področju, vsak v svojem poslanstvu, vsak v svojih nalogah in dolžnostih.

Kakor ni družina le vsota posameznikov, ampak je, majhna ali velika, vedno celota zase, v vsej polnosti svojega poslanstva, tako je tudi narod v enakem odnosu do drugih narodov. Narod, majhen ali velik, ima svoje neokrnjene pravice in dolžnosti do življenja, ima svoje poslanstvo in svoje mesto, svoj prostor in svoj pomen na svojem ozemlju. Vse, kar je v njem tuje, ostane tuje! Državne oblasti in oborožena sila države na narodnem ozemlju, ki izvršujejo v svojem področju narodno voljo reda, miru in varnosti, so polnopraven del tega naroda in so torej deležni iste domoljubne ljubezni, istega spoštovanja in narodne discipline.

Zato ne more nobena državna oblast dopuščati razkrajanja, odtujevanja in raznarodovanja državnega naroda. V najvišjem interesu države je, da se preprečuje in ovira vsako odpadništvo, ker izdajstvo nad narodom je izdajstvo nad državo, odpad od naroda je odpad od države!

Slovinci moramo zahtevati, da naš država z vso svojo močjo varuje od raznarodovanja. In vprav tu na Kočevskem morajo državne oblasti že v kali zatirati vsak poskus odpadništva ali raznarodovanja, ker je odpadnik od naroda bolj ali manj tudi odpadnik od države. Svojega jugoslovanskega kralja in jugoslovanske domovine ne more nihče bolj ljubiti in njima zvesto služiti kakor pripadnik državnega naroda, ki je v Sloveniji — slovenski!

Ves naš narodni boj veljaj odločnemu zatiranju odpadništva! Zaradi čistosti svoje narodnosti, svojega jezika in svojih posebnosti odklanjamo, da bi n. pr. iz Nemcev ustvarjali Slovence. Nemci naj le ostanejo to, kar so! Geslo nam bodi: Niti ene nemške duše v slovensko narodno družino! Enako stališče pričakujemo tudi od nemške skupnosti. Na obeh straneh z vso strogostjo prerešujemo svoje pripadnike. Bastarde odklanjamo! Potem bo na Kočevskem znosno življenje med obema narodnostima, Nemci bodo končno spoznali, da na ponemčevanju zgrajene tvorbe nimajo trajne vrednosti. Časi „deutsch gesinnter Slovinci“ so minili za vedno in v narodni državi Jugoslaviji za nje ni več mesta ne prizanašanja!

Ljudstvo je bilo vedno nosilec narodne misli, četudi se tega morda niti za trenutek ni zavedalo.

Z belim orlom

Fran Radešček

(Nadaljevanje.)

Ustanovitev slovenskega društva „Triglav“ v Belgradu

Balkanska vojska je mogočno vplivala na duhove v Sloveniji. Neglede na strankarsko prepričanje se je slovenska samozavest dvignila do take višine, da je avstrijska birokracija ni mogla več krotiti. Valovanje bojnega navdušenja z jugovzhoda je zajelo vse prebivalstvo v Sloveniji s tako silo, da je poslej vsaki narodni dejavnosti bila edina in izključna smer k jugoslovanski skupnosti.

Odmev tega stanja v slovenskem ljudstvu se je očitno pokazal tudi v vse večjem vseljevanju Slovencev v Srbiji in Bolgariji.

Samo v Belgradu se je v nekaj mesecih nastanilo 64 Slovencev. Računam v to število samo tiste, ki so se držali slovenske družbe, medtem ko je bilo precej tudi takih, zlasti delavcev, ki so se odtegovali družbi s Slovenci bodisi iz čisto osebnih ali pa kakih drugih razlogov.

Bilo je treba misliti na neko središče slovenske družbe.

V gostilni „Kosovo“ izza sedanje državne zbornice smo se Slovenci shajali vsako

Kaj si storil za „Kočevskega Slovence“? Ali si že urodil letošnjo naročnino, ga širiš in priporočaš svojim sosedom in prijateljem. Tvoje glasilo je, rojak, in svojo narodno zavodnost najlepše dokažeš z zvestobo glasniku slovenske družine!

Ob dvajsetletnici koroških bojev

Mogočna in ganljiva je bila v Celju slovesnost v spomin dvajsetletnice koroških bojev za našo zemljo in našo kri. Zlasti pomenljiva je bila ta slovesnost, ker se je izvršila v okviru naše hrabre vojske, naše obrambne moči.

Legija koroških borcev v Celju je v soboto zvečer ob pokanju topičev in ob mogočnem plamenu kresa na Starem gradu sprejela odposlanstvo iz Guštanja, ki je prineslo Malgajevo slovensko zastavo, pod katero je bila po hudih bojih 28. maja 1919 zavzeta Črna na Koroškem. Na binkoštno nedeljo letos so se na Glaziji zbrali Malgajevi in Maistrovi borci in odkorakali k žalni službi božji v opatijsko cerkev. Sv. maše so se udeležili številni zastopniki vojske, oblasti in organizacij. Po maši se je na Dečkovem trgu ob veliki udeležbi navdušenih množic zbral ves 39. pešpolk, ob njem pa koroški in Maistrovi borci. Polkovnik g. Defar je v spremstvu svojega štaba obhodil vojsko in borce, nato pa pozdravil visoke goste: armadnega generala Jurišiča, inspektorja pehote diviz. generala Kostiča, inspektorja topništva diviz. generala Lukoviča, poveljnika konjenice diviz. generala Milkoviča, brigad. generala Lokarja in celo vrsto zastopnikov oblasti, poslancev in organizacij. Solze ganjenosti so rosile oči vsem navzočnim, ko je g. Rajko Kotnik iz Guštanja izročil Malgajevo slovensko zastavo, okrašeno z rožmarinom in nageljni, z besedami: „Sveta nam je bila ta zastava, pod katero smo se borili, sveta predvsem zato, ker je poškrabljena s krvjo naših bratov. In ko jo izročam celjskemu polku, želim, da bi bila ta zastava, pod katero so šli v boj Malgaj, Puncer in drugi, sveta vsem, da bi jim bila vodnica tudi v bodoče.“ Polkovnik Defar je v daljšem govoru to obljubil in sprejel zastavo v polkovno varstvo.

Pred vojašnico sta kot častna straža stala dva koroška borca v koroški narodni noši s puškama...

Poslej je tudi slovenska zastava v sklopu zmagovitih zastav jugoslovanske vojske in Slovenija je varna v neprebojnih mejah kraljevine Jugoslavije.

Naj živi hrabra jugoslovanska vojska!

soboto k družabnim večerom. Tusem sta zdaj pa zdaj zavila tudi polkovnik Vukosović in dr. Niko Županič, enkrat celo inž. Roš. Donela je pesem in — in saj bi drugače ne bili Slovenci! — praznili so se kozarci, marsikomu pri tem tudi žepi!

Treznejši smo skušali ustanoviti društvo z zasebnimi prostori, da bi se izognili gostilni in njenim mikom. Toda preden je prišlo do pravega delovanja društva, je že bila na pragu svetovna vojska.

Pravila so se še dokaj hitro sestavila in sprejela. Društvo smo imenovali Slovensko društvo „Triglav“, da bi v njem našli okrilje, družbo in pomoč vsi Slovenci brez razlike stanu in mišljenja. Težja je bila stvar s sestavo odbora. Najprej smo izvolili za predsednika polkovnika Vukosovića, ta pa je odklonil, češ da kot vojak ne spada na to mesto. Z nekaterimi drugimi sem se bil zavzel za to, da bi bil predsednik društva dr. Niko Županič iz dveh razlogov: ker je bil med Slovenci, v Srbiji bivajočimi, tudi med t. b. priznana najuglednejša slovenska osebnost in ker je že več let živel v Belgradu in bil znan v družbi prestolnice. Nepričakovano pa je njegova kandidatura zadelala na odpor; nekateri so mu celo očitali, češ da se več ne čuti Slovenca.

No, da bi bili obveščeni vsi člani društva, je omizje v gostilni „Kosovo“ kar iz-

Pogled po svetu

Knez namestnik Pavle in kneginja Olga sta v sredo odpotovala na uradni obisk v Berlin, kjer bosta ostala do 8. t. m. Pristrčnih dnevo v Italiji uradni obisk v Nemčiji ne bo spremenil. — Za mir je neprecenljive vrednosti sklep turške vlade, da se Turčija povsem nasloni na Anglijo, Francijo in Rusijo ter v tej zvezi odpre dardanelske ožine za nemoten prehod vsem zavezniškim bojnim ladjam iz Črnega v Sredozemsko morje in obratno. — Te dni bo dokončno podpisana pogodba zapadnih demokracij z Rusijo. Poljska in Romunija sta dovolili, da ruska vojska sme preko njunega ozemlja v primeru vojske z Nemčijo. — Anglija je Poljski posodila 8 milijard dinarjev za oborožitev, Rusija pa bo v isti namen dobila 13 milijard posojila iz Londona. — Napetost med Poljsko in Gdanskom je zaradi obmejnih napadov še vedno velika. — Češki general Prchala je zbežal na Poljsko, kjer zbira politične begunce, svoje rojake, za propagando proti Nemčiji. — Stanje na Češkem je zelo zamotano. Časopisje je pod strogo cenzuro celo v čisto kulturnih zadevah. Agenti-iz zivači z letaki izpodkopavajo ugled češki vladi. Draginja narašča. — Tudi Slovaški ni z rožicami postlano. Ljudstvo se nagiba k bivšemu ministru Sidorju, ki je prijatelj Poljske in je zato bil poslan v Rim za poslanika Slovaške pri Vatikanu. — Volitve v Madžarski so se končale z veliko vladno zmago. Slovaki, ki jih je 600.000, niso smeli postaviti svojih kandidatov. — Binkoštna izjava: Na letnem kongresu britanske legije bivših bojevnikov je izjavil zastopnik Jugoslavije, general Bogdanovič med drugim, da bo njegova domovina trden branik svobode. Jugoslavija, je dejal, ni še nikoli omadeževala svoje časti in je tudi ne bo. — Predsednik turške republike Ismet İnönü je dejal na kongresu turške republikanske stranke, da „bomo doživeli vojno, če ne bo zmagal zdravi razum... Vsaka nevarnost, ki grozi našim sosedom, utegne malo pozneje groziti tudi nam. Zato bomo gledali da onemogočimo vsako nevarnost, ki utegne ogražati naše sosede... Razmerje med Rusijo in Turčijo ni bilo še nikoli tako toplo in zaupanja polno kakor danes... Ko se uredi aleksandretsko vprašanje (po najnovjših poročilih je stvar v načelu že urejena, formalno bo pa v nekaj dneh, če ne celo urah. Op. ured.), je ne bo več sile, ki bi mogla razbiti prijateljstvo med Turčijo in Francijo.“ — Ameriški zunanji minister Hull v Čikagu: „Nobena država se ne more zaneesti, da bo živeła v miru, dokler obstoje narodi, ki se hočejo zaplesti v vojno. Samo politični slepci verjamejo, da je moči odkupiti mir z brezpogojnim uslišanjem tujih

bralo za predsednika dr. Leskovića, ki je kak teden prej prišel v Belgrad. Ko sem to zvedel, sem se bil temu upri in zahteval pravilno sklicanje občnega zbora in novo volitev odbora. Nato me je dr. Lesković poiskal v kavarni „Moskvi“, kjer se je opravičil, češ da je nepoučen o razmerah vpadel v slovensko družbo v gostilni „Kosovo“, kjer so ga takoj razglasili za predsednika društva. Dr. Lesković je seveda odstopil kot predsednik. Sklical se je nov ustanovni občni zbor, ki se ga je udeležil tudi dr. Niko Županič. Doseglo se je popolno soglasje in dr. Županič smo izbrali za predsednika društva „Triglav“. Za izvolitev se je zahvalil z daljšim programatičnim govorom, za njim pa so govorili tudi nekateri drugi Slovenci. Ob splošnem navdušenju za slovensko stvar se je ugotovilo, da smo Slovenci dolžni sebi in jugoslovanski misli, delovati med Srbi za medsebojno spoznavanje, s čimer bo mogoče velikosrbski zamisli odlomiti njeno ost ter delati za združitev vseh jugoslovanskih narodov, ne pa samo za nekatere pokrajine, kjer prevladujejo Srbi.

Predsednika dr. Županiča smo pooblastili, da izposluje odobritev pravil in morebitno podporo, da začnemo s predavanji o Slovencih in o jugoslovanski misli med Srbi. (Se bo nadaljevalo.)

zahtev. — Neki zastopnik nemškega zunanjega ministrstva je izjavil dopisniku londonskega „Daily-Telegrapha“: „Priključitev Gdanska k Nemčiji je samo vprašanje časa. Morda bo trajalo dve leti, morda mnogo, mnogo manj, a Gdansk se bo vrnil v Nemčijo.“ — Ameriški pariški poslanik Bullitt pri odkritju spomenika padlim Američanom v Parizu: „Človeštvo utegne prestati strahotne preizkušnje, preden bomo čakali trajen mir, toda mi smo se zakleli na življenje in smrt, da bomo v boju za mir na strani svojih prijateljev.“

Poročajo

Draga pri Loškem potoku. V Novem kotu so letos ustanovili gasilsko četo in je to sedaj druga prostovoljna gasilska četa v naši občini in četrto društvo v vasi, ki ima komaj 200 prebivalcev. Nabavili so si tudi že brizgalno in bodo skušali postaviti še letos Gasilski dom. — Te dni je nadzoroval naše ljudske šole okrajni šolski nadzornik g. Matija Briški iz Delnic. Z učnimi uspehi je zelo zadovoljen in je tudi poudaril, da je učitelstvo tega okraja prav marljivo. Okrajna učiteljska konferenca je bila 23. maja v Trstju. — Tvrška Fr. Premrov in sin iz Martinjaka je nakupila v naših krajih veliko lesa, ki se bo izvažal, obdelan in neobdelan, na Rakek. Naša pota bodo zopet „gor plačala“, ker so po zadnjih nalivih v takem stanju, da je izdatno popravilo nujno potrebno. Lesni trgovci bi morali prispevati tudi k „izrednim“ davčvam, ker imajo možnost, da te izdatke prevale na kupca, kmet pa ne more. — Iz Francije se je vrnilo že mnogo naših ljudi; do košnje jih pričakujemo še nekaj. Vračajo se največ gospodarji, ki si po nekaj letih trdega dela v obširnih gozdovih Francije vsaj toliko prislužijo, da plačajo najnujnejše dolgove. — Vreme zelo nagaja, skoraj venomer dežuje in smo imeli v mesecu maju 297 mm padavin. Zato so po dnevi precej hladni, noči pa še vedno mrzle. — Nedavno se je odprla avtobusna proga Ljubljana-Prezid-Sušak, ki je v naši neposredni bližini in je za kraje velikega pomena, če upoštevamo, da bi se dala pasivnost teh krajev ublažiti s tujskim prometom.

Pišejo

V „Koroškem Slovincu“ beremo: Sto letnih otroških vrteev namerava ustanoviti organizacija NSV tekočega leta na Koroškem. Kot so vrteci koristna naprava in pomoč podeželskemu ljudstvu, vendar so s slovenskega narodnega vidika naravnost poraznih posledic. Kajti nemški vrteci odvajajo slovenskega otroka že v njegovi najnežnejši dobi od njegove materine govorice in — tako bi dejali Nemci v Jugoslaviji — ga vzgajajo za hinavca. Nekoč na vprašanje, kakšne narodnosti je, ne bo vedel odgovora. Zlo raznarodovanja potom vrteev bi bilo manjše, če bi bili poleg nemških dovoljeni tudi slovenski vrteci. Slovenski vrteci pa so prepovedani. — Nemci na Kočevskem, kaj pravite k temu?

„Trgovski list“ poroča o obnem zboru ljubljanske borze. Iz govora predsednika g. dr. Slokarja posnemamo, da je gospodarstvo močno prizadeto, ker države skrbe za svojo vojaško pripravljenost. Kopičijo se zaloge živil in obrambnih sredstev. To pa povzroča strah in s tem gospodarske izgube. Vrednostni papirji kot lebajo, nepremičnine se precenjujejo, zlato beži v varnejše države, cene surovinam so močno nestalne in devizni tečajji se spreminjajo. V tej negotovosti je tudi dobremu gospodarju težko vzdržati ravnovesje.

„Kočevjeer Zeitung“ poroča o obnem zboru nemške Kmetijske zadruge v Kočevju: Kljub živahni društveni delavnosti je zanimanje za drugo „sramotno majhno“. Celo od upravnega in nadzornega odbora so bili samo štirje člani navzočni. Predsednik g. Krauland je zlasti vabil kmete krošnjarje, naj z delom v nemški skupnosti dokažejo, da ne odhajajo v Nemčijo samo zaradi zaslužka. Zadruga je za pospeševanje domače obrti prejela od tovarne Hutter v Mariboru volno v vrednosti 5000 din brezplačno, nemški denarni zavod pa je zadrugi daroval 6000 din. Blago v skladišču se ceni na 70.252 din. — Brez gorajjih podpor bi zadruga imela

občutno izgubo, tako pa izkazuje 151 din dobička. Pri razpravi se je zahtevalo, naj nikdo, ki ni člen te zadruge, ne dobi dovoljenja za krošnjarstvo.

Duhovno berilo

O čem naj bo beseda v mesecu Srca Jezusovega, če ne o pobožnosti k najsvetejšemu Srcu? Kaj je ta pobožnost, ki nam jo Cerkev tolikanj priporoča? Kateri je njen namen?

Pobožnost k presv. Srcu Jezusovemu je — kakor beseda pove — to, da častimo presveto Srce našega Odrašenika. Pravo telesno srce. Ne, kakor bi si mislili to Srce mrtvo, ločeno od ostalega telesa, od duše in od božanstva Kristusovega. Ne, marveč živo Srce, v poduševljenem, živem telesu Kristusovem, združeno z drugo božjo osebo. Torej Srce Jezusovo, kakor ga ima Gospod v nebesih, ali kakor živi in bije v Kristusovem resničnem telesu v zakramentu presv. Evharistije. Jasno je, da takó to Srce smemo in moramo častiti: saj je Srce Sina božjega, Srce našega učlovečenega Boga. Toda zakaj izkazovali prav posebno čiščenje ravno Srcu Jezusovemu? Kakor veste, častimo tudi presv. rane Jezusove, njegovo presv. obličje. A Srce njegovo častimo prav posebno. Zakaj? Glejte, srce je vedno in povsod veljalo za znamenje ali simbol ljubezni. Samo srce ga je, pravimo, t. j. sama ljubezen. Daj mi svoje srce, t. j. svojo ljubezen. Srce Rimul je dejal veliki O'Connell, t. j. ljubezen katoliški Cerki! Srce naše je namreč v najožji zvezi z našimi željami, čustvi, afekti, sploh s težnjem našim. Zato je srce simbol čustev in posebno simbol ljubezni. Ker pa je ljubezen učlovečenega Boga, našega Odrašenika, do nas tisto, kar najbolj zasluži naše občudovanje, našo hvaležnost, ljubezen našo — zato častimo prav posebno Srce Jezusovo kot vidno znamenje, kot simbol njegove neizrečene ljubezni; prav kakor nam je posebno drago srce očetovo, materino, zato, ker nas oče, mati — kakor bi dejali — z vsem svojim srcem ljubita.

To je v bistvu pobožnost k Srcu Jezusovemu. O, da bi bili mi vsi prevzeti od te pobožnosti! Kaj naj storimo? Za danes prosim vsaj to-le: Postavimo na očiten kraj v svojih stanovanjih podobo ali četudi le podobico Srca Jezusovega in darujmo pred njo božjemu Srcu ta mesec junij vsak dan posebej vsa svoja dela in opravila, svoje težave in bridkosti, pa tudi svoje veselje in tolažbo, in cel mesec mislimo na to, da delamo in trpimo, da živimo Srcu Jezusovemu. Po dr. M. Opeki.

„Straža v viharju“ odgovarja „Slovincu“ na članek o „zrelostnem izpitu slovenskih narodov“ in pravi med drugim: Ob vprašanju o brambe naroda in njegove zemlje smo letali za drugimi, postranskimi skrbmi, mašili smo si ušesa, kadar je kakšen posameznik ali kakšna narodno-obrambna organizacija klicala na pomoč, zapirali žepe, ako se je pripetilo, da je kdo nesebično prosil vbogajme za obstoj slovenskega naroda in slovenske zemlje. In vendar bi morali vsi do zadnjega slovenskega človeka poznati žrtve, ki so jih naši predniki doprinesli za narodni obstoj. Naša mladina si je zapisala na svojo zastavo: „Volja, delo, žrtve za slovenski narod, Bog in Jugoslavija!“ S to zastavo se bomo rešili pri zrelostni skušnji, da se nad nami v usodnem trenutku zgodovine ne bo izrekla strašna beseda, da skušnje nismo prestali.

„Slovenija“, v članku „Dva vzroka“, ima tudi ta-le odstavek: „Vrh izobraženstva se postavlja na lagodno stališče, češ da ga politika ne briga, ker je „znanstvenik“ ali „umetnik“ ali kaj podobnega, množica izobraženstva pa topo, brezbrizno in hlapčevsko klečeplazi pred „voditelji“, da pride čim prej do kakega polo-

žajčka, do „grupe“, da spravi svojega sinčka do službice itd. Zadušen je v tem izobraženstvu vsak idealizem, vsaka kritična sodba in vsak čut za odgovornost pred zgodovino lastnega naroda.“ — Točno! Toda življenje gre svoja pota...

Novice

Osebnost. G. inž. Vinko Vrhnjak je s tukajšnje šumske uprave premeščen v Stražo pri Novem mestu. V Kočevju je z vneto deloval v slovenskih organizacijah in tudi našemu listu je bil naklonjen. Želimo mu mnogo sreče na novem terišču!

Na gimnaziji v Kočevju se bodo opravljale skušnje privatistov 4. do 8. razreda od 1. do 4. t. m., za ostale razrede od 1. do 10. t. m.; popravne skušnje za 4. in 8. razred 9. t. m., nižje tečajne skušnje a) pismene 10., b) ustne od 12. do 15. t. m.; višje tečajne izkušnje a) pismene od 12. do 14., b) ustne od 16. do 18. t. m.; sprejemne skušnje dne 23. in 24. t. m.

Birmovanje v kočevski dekaniji se spremeni tako, da bo sedaj birmovanje v nedeljo 19. junija na Zdihovem, dne 23. pa v Mozlju.

„Kočevskega Slovincu“ posamezne izvode prodaja v Kočevju postrežček g. Fabjan.

Tečaj za risanje. Tukajšnja kolektivna zadruga obrtnikov priredi tečaj za risanje in vabi vse mizarke mojstre in pomočnike, da se ga udeležijo in porabijo to ugodno priliko. Tečaj je brezplačen in bo trajal do konca septembra t. l. Poučuje se ob sobotah od 4. do 9. ure zvečer in ob nedeljah od 8. do pol 12. ure dopoldne. Zadruga vodstvo posebno opozarja pomočnike na ta tečaj, ker po določilih navodil za mojstrske izkušnje je strokovno risanje glavni predmet. Kandidat, ki ne bo zadostil v risanju, ne prejme spričevala sposobnosti za mojstra. Vsa pojasnila daje zadruga vodstvo.

Novi vozni red. Iz Kočevja vozijo vlaki ob 4, 12.15, 17.55; v Kočevje pa prihajajo ob 7.55, 16.10 in 21.51.

Dr. Antona Korošca, voditelja slovenskega naroda, je doslej izvolilo za svojega častnega člana 322 slovenskih občin. Zdaj je Županska zveza dala napraviti veliko skupno diplomno s podpisami vseh županov teh občin in z občinskimi pečati. To skupno diplomno bodo slobesno izročili g. dr. Korošcu v nedeljo 11. junija ob 10.15 v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani. Županska zveza vabi vse Slovence in njihove organizacije na to veliko prireditve v čast in zahvalo svojemu voditelju.

Slovenske šmarnice so se v Kočevju nadvse sijajno završile. Ob polni cerkvi je g. dekan z asistenco opravil pete litanije. Vsa cerkev je pela odpeve pri litanijah in prelepe naše Marijine pesmi, ob koncu pa je mogočno zadonela Zahvalna pesem in „Povsod Boga“, za slovo pa še „Zbogom, danes Marija pravi“. Pa naj še kdo reče, da Slovinci v Kočevju ni ali da ne hodijo v cerkev! Kar v zanosu je srce, ko opazuje te množice, s kakšnim navdušenjem se udeležujejo slovenskega ljudskega potja! G. kaplanu Skvarči, ki je ves čas tako lepo opravljaj šmarnično pobožnost, naj Marija obilno povrne!

Predsednik senata g. dr. Korošec je iz sredstev senata naklonil po-10.000 din poplavljenem v Srbiji, Hrvatski in v Sloveniji, skupaj 30.000 din. Človekoljubnemu našemu voditelju naj Bog obilno povrne!

Znižane cene na železnici se bodo mogli poslužiti vsi, ki bodo potovali na letošnji pomladanski velesesej v Ljubljani. Na postajni blagajni kupijo poleg cele vozne karte do Ljubljane še rumeno železniško izkaznico za 2 din. Ko bodo dobili potrdilo o obisku velesesejma, bodo imeli s to izkaznico in s staro vožno karto brezplačen povratek. V Ljubljano lahko potujejo do 12., vračajo pa se do 17. junija.

Deževje, ki je drugo polovico meseca majnika kar zalilo, je storaj po vsej državi povzročilo tu manjšo tam večjo škodo. Iz Srbije pri-

hajajo žalostna poročila o povodnjih. Toda tudi Slovenija je hudo trpela. Še celo Rinaža, ki jo je treba leviti na jez, da se je nekaj nateče, se je razbesnela, prestopila bregove in prekrila travnike in njive, vrtove in livade, celo v mestu so bila nekatera poslopja pod vodo. Lesene brvi in mostova je mestoma pokvarila in omajala. Že nekaj let sem kar ni pravega prehoda v poletje. Noči so hladne, kakor ob najbolj mrzlih mesecih ob mili zimi.

Kmečki tabor v Št. Juriju pri Celju na binkoštni ponedeljek je sprejel pomembne resolucije za poljedelstvo, hkrati pa tudi resolucijo, ki pravi: Zavedamo se, da bo mogoče našim zahtevam ugoditi le, če dobi Slovenija samoupravo. Zato pozivamo zastopnike našega naroda, da se z vsemi silami zavzamejo za to, da čimprej zagospodari slovensko ljudstvo s svojim denarjem samo na lastni zemlji. Samoupravna Slovenija v močni, složni Jugoslaviji je naš vzor in cilj.

Nemška delavska fronta je poslala nekaj svojih zastopnikov v Novi Sad, da si ogledajo delovanje jugoslovanskih Nemcev v Vojvodini. Za tri dni svojega bivanja so bili gostje „Kulturbunda“ in Zveze nemških kred. in gospod. zadrž. — Zdaj bi bilo prav in v redu, da tudi zastopniki Jugorasa napravijo obisk našim Korošcem!

Svojo politično pisarno so v Belgradu odprli jugoslovanski nemški državni poslanci. — Ali si smejo naši Korošci tudi kaj podobnega privoščiti?

Resno napetost med Bolgarijo in Romunijo je povzročila Dobrudža, kjer je romunsko orožništvo postrelilo 22 bolgarskih kmetov, medtem ko so se trije težko ranjeni le prevlekli čez mejo na bolgarsko ozemlje. V Sofiji je zaradi tega prišlo do velikih in obsežnih demonstracij proti Romuniji. Razdražena množica je navalila na poslopje romunskega poslaništva in le s težavo je okrepljena policija odbila naskok. Bolgarski vladni krogi poudarjajo, da ne gre tu za samovoljo podrejenih romunskih varnostnih organov, ampak za sistem, ki se je izkazal pri zatiranju „železne garde“. Zato Bolgarija odločno zahteva odškodnino za te bolgarske žrtve. Bolgarska vojska zaseda romunsko mejo.

Med našimi nemškimi in madžarskimi listi je prišlo do ostre polemike, ker je objavil madžarski književnik Kodollany v nekem budimpeštanskem listu opis svojega potovanja ob nemško-madžarski meji. V tem opisu pravi, da se čuti ob vsej meji silen nemški pritisk. Cela reka nemških agitatorjev da se je vlila čez mejo in ti govore prebivalstvu, da pride skoraj čas, ko bodo priključeni k Nemčiji. V celi vrsti obmejnih občin da uradujejo samo še v nemškem jeziku. Nemški gospodarji baje kar po vrsti odpuščajo vse madžarske nameščence in nastavlja nemške. Novosadski „Deutsches Volksblatt“ zavrača vse to trditve kot neresnične ter pravi, da je baš nasprotno res, ker da nastopajo ravno Madžari povsod sovražno proti Nemcem.

Pred kazenskim senatom nemškega drž. sodišča v Pragi so bili trije Pražani obsojeni na po šest mesecev ječe, ker so odstranili nemške zastave.

Nemčija išče posojila pri švicarskih bankah, da bi mogla povečati svojo trgovino na Balkanu.

Razglednik

Junaški zdravnik. V Atenah je gorela bolnišnica, medtem ko je zdravnik opravil težko operacijo na nekem bolniku. Dasi ga je že dušil dim, je mirno nadaljeval z operacijo. Ko je končal, je vzel bolnika v naročje in ga sam odnesel na varno. Komaj je zapustil poslopje v plamenih, so se že zrušile stene za njim.

Spomenik lastovkam so postavili v Kaliforniji. V mestu Crewstowen je besnela huda malarija že nekaj desetletij. Pa so prišle lastovke in v kratkem času uničile komarje in s tem tudi malarijo. Iz hvaležnosti so meščani postavili spomenik lastovkam.

„Pogodbe imajo vrednost samo dotlej, dokler koristijo nemškemu narodu“. Iz Hitlerjeve knjige „Mein Kampf“.

Davek na pijance je uvedla država Urugvaj. Kogar bo oblast razglasila za pijanca, bo moral plačati 15% od vseh svojih dohodkov na leto v državno blagajno.

Baztrelek najdene granate pri vasi Globuri (Romunija) je ubil sedem otrok od 7—14 let, ki so se okrog granate igrali in tolkli po njej.

Z mesarskim nožem je „operirala“ neka mazačka v vasi Craiovi (Romunija) dekletce, ki je obolelo od davice. Prerezala je žilo na vratu, nato pa še žile na rokah, češ da bo odtekla „nečista“ kri. Seveda je otrok umrl, mazačko so pa zašili.

Na Bolgarskem je bil sprejet zakon, da zapade premoženje sameca po njegovi smrti — državi. Samci torej ne bodo več smeli delati testamentov. Tudi samski davek se je zvišal.

Češkoslovaške znamke pojdejo iz prometa. Dokler ne bo novih, se bodo dosedanja pretiskala „Čechy-Morava 1939“.

Svojega sina je zastrupil 84 letni starec v Craiovi (Romunija) zato, da bi mogel z njegovo ženo, s svojo snaho, nemoteno živeti. Obsodili so ga na dosmrtno ječo.

Poljaki v Združ. državah so zbrali 550.000 dolarjev za narodni sklad v obrambo domovine.

Strela je ubila, ko so te dni divjale nevihte, na madžarsko-romunski meji, v občini Buteni (komitat Bihar), 17 letno Filimeno Dripsa. Orožniki so našli dekletko popolnoma zogljenelo.

Največji daljnogled na svetu so postavili na gori Palovaer (Kalifornija). Ž njim so mesec približali očesu na samo 40 km.

Smodnik nove vrste je izumil neki belgrajski čevljar. Izdelava tega smodnika bo znatno cenejša. Izum zdaj preizkušajo vojaški strokovnjaki. — Posebno brihtne glave imajo torej vendarle še možnost, da izumijo smodnik.

Le enkrat bom obšel ta svet; zato vsako dobro, ki ga storiti morem, ali vsako ljubeznivost, ki ž njo morem komu ustreči, naj opravi zdaj. Naj tega ne odlašam niti zanemarjam, ker nikdar več se ne vrnem na to pet. Galsworthy.

Največji slovenski pupilarnovarni zavod

Mestna hranilnica Ljubljanska

Stanje vlog . . . Din 420,000.000

Lastne rezerve . . . „ 28,650.000

Dovoljuje posojila proti vknjižbi

Za vse obveze hranilnice jamči

Mestna občina Ljubljanska

Naša čisto domača zavarovalnica za vse vrste zavarovanj je edinole

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Požar - Življenje - Posmrtnina - Doba - Starostna preskrba - Avtomobili - Vlomska tatvina - Nezgode - Jamstvo -
Steklo - Zvonovi. — Člani prejemajo mesečnik „Našo moč“.